

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

11. ÉVFOLYAM - 2013/4. SZÁM

„Az Úr felé haladunk, mert a Karácsony nem csak egy múltékony ünnep vagy egy szép dolog emléke. A Karácsony több ennél. A Karácsony egy találkozás! Az úton haladunk, hogy találkozzunk Vele szívünkkel és életünkkel, hitünkkel. Nem könnyű hittel élni.

...Ezt a találkozást akarjuk: a hit találkozását! Fontos, hogy hagyjuk, hogy az Úr találkozzon velünk.”

Ferenc pápa

SZOLIDARITÁS

SZENTFÖLD

BETLEHEMES

A testvériség a béke alapja és útja - ez Ferenc pápa üzenetének címe a Béke Világnapjára.

Az Egyház hagyományosan minden év első napján tartja a béke világnapját. A Szentatya gondolatait december 12-én mutatták be a sajtó képviselői számára.

„Örömben és reménységben bővelkedő életet kívánok mindenkinek, embereknek és népeknek. Minden férfi és minden nő szívében ott lakozik ugyanis a teljes élet vágya. Ehhez tartozik a testvériség iránti visszafojthatatlan vágyódás, mely a másokkal való közösség felé visz minket, hogy ne ellenségnek vagy konkurenciának tekintsük őket, hanem testvérnek” - Ferenc pápa ezekkel a szavakkal kezdi péteri szolgálatának első béke világnapi üzenetét.

Úgy folytatja: a testvériséget először

PÁPAI ÜZENET A TESTVÉRISÉGÉRT

a családban tanuljuk meg, hála egy apa és egy anya felelősségvállalásának. A család ezért minden testvériség forrása, és így a béke első útja is, mivel hivatása az, hogy szeretetet sugározzon a világba.

A mai világ jellemző jegye azonban sajnos a „globális közöny”. A pápa rámutat: fokozatosan elfásulunk a másik szenvedése iránt, és magunkba zárkózunk. A világ számos részén szüntelenül folytatódik az alapvető emberi jogok, az élet és a vallásszabadság jogainak súlyos megsértése - köztük az emberkereskedelem tragikus jelensége. Vannak azonban kevésbé szembetűnő, de nem kevésbé kegyetlen háborúk is, melyek gazdasági és pénzügyi területen zajlanak, és amelyek az életek, a családok és a vállalkozások számára ugyanolyan pusztítással járnak, mint a valódi háborúk - fejt ki a Szentatya.

Üzenetében továbbá kiemeli: a testvériség elképzelhetetlen egy közös Atya elismerése nélkül. Az emberek közötti igazi testvériség Isten atyáságában gyökerezik, ami egyedül képes átalakítani életünket. Ezáltal ugyanis felebarátokká válunk, akik gondját viselik egymásnak.

Ferenc pápa VI. Pál és Boldog II. János Pál nyomán leszögezi: nemcsak a

személyek, hanem a nemzetek is hivatottak a testvériség szellemének megteremtésére. Hozzáteszi: a béke minden ember osztatlan javát alkotja. Meggyőződése, hogy a testvériség elősegítheti a szegénység leküzdését is.

Az üzenet foglalkozik a jelenlegi gazdasági-pénzügyi válsággal, melynek okát a következőkben jelöli meg a pápa: az emberek fokozatosan eltávolodtak Istentől és embertársaiktól, mértéktelen módon csak az anyagi javakat keresték, és kiüresítették a személyek és közösségek közötti kapcsolatokat. A gazdasági válságok ismétlődése szükségessé teszi a gazdasági fejlődés újragondolását és az életvitel megváltoztatását. Az ember sokkal többre képes annál, hogy saját önző érdekeit védje - emeli ki a Szentatya.

Ferenc pápa elítéli az általánosan elterjedt korrupciót és a szervezett bűnözés számtalan formáját. A politikai közösség feladata, hogy megfékezze ezeket, elsősorban azáltal, hogy maga is átláthatóan és felelősen viselkedik. Ezáltal lesz képes megteremteni a társadalmi békét. Minden állampolgárnak joga van ahhoz, hogy a közhatalom méltóképpen képviselje érdekeit és tartsa tiszteletben szabadságjogait.

Fritzné Tőkés Éva

A hazánkba látogató, nemrég a Vatikánban Ferenc pápával találkozó Hilarion volokalamszki metropolitát, a moszkvai patriarkátus külügyi osztályának vezetőjét fogadta december 16-án Erdő Péter bíboros a Budavári Prímási Palotában.

***

Erdő Péter bíboros mutatott be szentmisét a harmincéves fennállását ünneplő leányfalui Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház kápolnájában december 12-én. Szentbeszédében rámutatott: az alapítás során olyan rendszerrel kellett szembemenni, mely az Egyháztól elsősorban a közösségi találkozás lehetőségét vitatta el. A szertartáson részt vett többek között Szilágyi János atya, a ház igazgatója, Nyíri Csaba polgármester, valamint Paskai László bíboros is.

***

Tizenegyedik alkalommal adták át a Prima Primissima-díjakat a magyar szellemei

élet, művészet, kultúra, tudomány és sport kiemelkedő képviselőinek. Pál Ferenc - „Feri atya” - a december 6-i ünnepségen közönségdíjat vehetett át. Méltatásában elhangzott: papi pályafutásának kezdetétől tart heti rendszerességgel előadásokat fiataloknak a pszichológia, a teológia és a mentálhigiéné témakörében. Vallja: katolikus papként az is fontos számára, hogy az előadások ne fele-

kezeti jellegűek legyenek: bárki részt vehet rajtuk, nem kell semmilyen elvárásnak megfelelni, elég a hallgató nyitottsága.

***

Ferencváros Díszpolgára címet adományozott a IX. kerületi képviselőtestület Erdő Péternek. A bíboros december 4-én, ünnepélyes keretek között vehette át az elismerést. Beszédében úgy emlékezett: gyermekkorában, közel ötven éve költöztek át családjával Ferencvárosba. Hangsúlyozta: élete egyik meghatározó eseménye is itt történt, amikor 1975. június 18-án, a Bakáts téri plébániatemplomban Lékai László, későbbi bíboros-prímás pappá szentelte. A főpásztor reményét fejezte ki, hogy „nemcsak a barátság érzésével, hanem a szolidáris, cselekvő szeretettel is polgára tudok lenni Ferencvárosnak”.

Kuzmányi István

ECCLESIA

ECCLESIA
BUDAPEST

KEGYTÁRGY, KÖNYV, RÉGISÉG

---

www.ecclesia.hu

KÖZÉNK JÖTT AZ ISTEN

Karácsonykor Jézus Krisztus születését ünnepli a keresztény világ. Ahogy Máté evangéliuma Izajás próféta jövendölését idézi: „Íme, a szűz méhében fogan és fiút szül, és Emmanuelnek fogják hívni. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.” A Karácsony az Ige megtestesülésének titkáról szól. Megünnepeljük, hogy Isten testet öltött, belépett az általa alkotott világba azért, hogy vállalja az emberi lét nehézségeit, és megemlékezünk arról, hogy a jászolba fektetett, betlehemi gyermek számunkra a régen várt Megváltó.

Az adventi várakozás szenteste, a Karácsony böjtjének estéjén teljesedik be, amelyet mi, keresztények hagyományosan meghitt családi együttlétben töltünk. Az éjféli az ünnep első szentmiséje, amely a Fiú földi születését ünnepli, és azt, hogy Krisztus megújítja a világot.

A Karácsonyhoz is különböző szokások kapcsolódnak, olyanok, mint a betlehemezés vagy a karácsonyfa-állítás. Előbbi hagyomány Jézus születésének, a Betlehemben történteknek a megjelenítése, dramatikus játék. Legrégibb betlehemes játékaink a 17. századtól maradtak fenn. Főbb jelenetei a szálláskeresés, amelyben a várandós Mária és József szállást keresnek, illetve a pásztorjáték, amelynek főszereplői a pásztorok, akik-

nek az angyal hírül adta a Megváltó születését, és akik elmentek az újszülött Jézushoz, hogy neki ajándékot vigyenek.

A karácsonyfa Isten ajándékozó szeretetének szimbóluma. Örökzöldje az örökkévalóságra, háromszög formája a Szentháromságra utal, ágai a keresztet idézik, gyertyái a született Világosságot, díszei pedig az örök dicsőséget jelképezik. A fa tetején a karácsonyi csillag azt fejezi ki: a karácsonyfa állító ember otthona ugyanúgy Isten hajlékává válik, mint a betlehemi barlang, amely fölött megállt az újszülött Jézusra mutató csillag.

December 25-e, Karácsony napja a család bensőséges ünnepe. A családtagoktól körülvett karácsonyi asztal a hívó ember számára az oltár jelképe és a család egységének, összetartozásának is szimbóluma. Az ünnep alkalom arra, hogy felismerjük és elfogadjuk Isten minden embert megérintő szeretetét, amely átragyog a betlehemi éjszaka ridegységén és meghitté változtatja azt. Ahogy Pilinszky János írta: „Mária és József alakja a bölcsőben fekvő gyermekkel kimeríthetetlen szemléleti kincse minden családnak, s vezércsillaga minden egyes - társas vagy végképp magányos - emberi életnek.”

Agonás Szonja

MAGYAR KARÁCSONYI SZOKÁSOK

Hazánkban régen a Karácsony elképzelhetetlen lett volna az ünnephez kapcsolódó szokások nélkül, mindezekből mára hagyományörző szándékkal felelevenített kedves emlékek maradtak. Az egykori és máig megőrzött szokásokból válogatunk.

Karácsony napján az esthajnalcsillag feljövetele után került sor az ünnepi vacsorára, amely előtt azonban a gazda nem mulasztott el az udvaron a levegőbe lógni, és ezzel elkergetni a gonosz lelkeket. Eközben a gazdasszony mindent előre kikészített az asztalra, mert a vacsorát végig felállítás nélkül kellett elfogyasztani. Imádkoztak, majd első fogásként mézbe mártott fokhagymát, dióbetettek, ugyancsak gonoszűző céllal.

Karácsonykor a ház körüli állatokat gondosan ellátták, mivel különös hiedelmek kapcsolódtak hozzájuk. Voltak, akik azt tartották, hogy az állatok ilyenkor beszélni tudnak. Egyes országokban szokás volt az állatoknak kis karácsonyfa állítani, bár ezt a pogány eredetű szokást az Egyház tiltotta.

A ma is továbbélő szokások szerint a karácsonyi asztal nem nélkülözheti a halat, a bejglit és a diót, továbbá a család

összetartását szimbolizáló kerek almát. Sok helyen vacsora után ma is annyi szelvre vágnak egy almát, ahányan ülnek az asztalnál, mondván: amilyen kerek az alma, olyan kerek, összetartó legyen a család a következő esztendőben. E napra egykor olyan népszokások voltak

jellemzők, amelyeknek a célja a gonosz, ártó szellemek elűzése volt, zajkeltéssel, állatbőrök, jelmezek, álarcok viselésével. A betlehemezés is ezek közé sorolható.

Karácsony napjával egy újabb ünnepi szakasz veszi kezdetét, tizenkét nap, amely január 6-ig, vízkereszt

ünnepéig tart. Ez egyben a vizek megszentelésének és Jézus megkeresztelésének az ünnepe is. December 28-a az Aprószentek ünnepe, amelyen egykor különös módon „gondoskodtak” arról, hogy a gyerekek egészségesek maradjanak: megvesszőzték őket.

A Karácsonyt követő időszakhoz kapcsolódik Magyarországon a regölés hagyománya: az István napjától, december 26-tól újévig járó regösök különféle énekeket adtak elő és jókívánságokat mondtak a ház lakóinak. Lényegében természetvarázsló énekmondásról, köszöntésről van szó - bőségvarázsló párokat összebóronáló, adománygyűjtő szokás volt.

A borszentelésre Szent János napján, december 27-én került sor régen. Ezen a napon minden család bort vitt a templomba, amelyet a pap megáldott, mivel a szentelt borkal természetfeletti erőt tulajdonítottak. Beteg embert, állatot gyógyítottak vele, illetve öntöttek belőle a bors-hordókba, hogy ne romoljon el a bor. Az egyházi borok újbóli elterjedésével a borszentelés szokása is ismét szárba szökött.

A keresztény világban mindenhol készülnek Jézus születésnapjára, a karácsonyra, így természetesen Róma is ünnepi lázban ég. Az Örök Városban először 336. december 25-én ünnepelték Krisztus születését, a betlehemi jászolállítás hagyománya azonban későbbi, Szent Ferenc nevéhez fűződik, aki egykor élő képben jelenítette meg Jézus születését.

A Vatikánban ma a karácsony közeledtének jele, hogy a Szent Péter tér egy részét lezárják, eltakarják, és felállítják a pápai állam betlehemét. Boldog II. János Pál pápa kifejezett kérésére 1982 óta hatalmas karácsonyfát is állítanak mellé, melyet minden esztendőben más-más európai ország adományoz.

A vatikáni karácsonyfán kis ünnepség keretében gyűjtik meg az égőket advent harmadik vasárnapjának előesté-

jén, ám a betlehem megtekintésére szentestéig még várnia kell Róma népének, az odalátogató zarándokoknak és a kíváncsiskodó turistáknak.

Bár a Szent Péter téri fenyőállításnak immár hagyománya van, a helyi családoknál e szokás csupán az utóbbi időszakban terjedt el. Húsz évvel ezelőtt még igencsak nehéz volt Rómában fenyőfát vásárolni karácsonyra, tűvé kellett tenni a várost olyan kertészetért, ahol advent vége felé kapható a - Magyarországon nélkülözhetetlenek hitt - karácsonyi kellék. Ennek talán történelmi okai is vannak. A karácsonyfa ugyanis német földről származik, Itáliában inkább betlehemet állítottak, melyet már adventben előkészítettek, ám a jászolba a kis Jézust csak december 24-én tették be. A háromkirályok pedig január 6-ig „lassan-lassan közeledtek a barlang felé”.

ÜNNEP AZ ÖRÖK VÁROSBAN

Mára megváltozott a helyzet: a belvárosban is egyre több helyen lehet kapni fenyőfát, legtöbbször gyökérrel, hogy az ünnepek elmúltával ismét el lehessen ültetni. Szentestén azonban a legtöbb olasz családban ma sincs komolyabb ajándékosztás, a gyerekek január 6-án a Befanától kapnak ajándékot. Ez a „jóságos” boszorkány a hagyomány szerint a háromkirályok hívása ellenére nem ment Betlehembe, ám utóbb seprűjével mégis útnak indult, de nem érte be a napkeleti bölcseket. A Kisjézust sem találta meg. Azt tartják, azóta viszont minden jó gyereknek, akivel találkozik, ajándékot ad.

Sokan felkeresik a Santa Maria Maggiorét, a születés bazilikáját is, ahol a hagyomány szerint azon jászol darabjait őrzik, amely mellett a Szűzanya ringatta a betlehemi Kisededet.

A Vatikánban a legnagyobb ünnepet a pápa által bemutatott éjféle mise jelenti szenteste. A Szentatya másnap délben a várost és az egész földkerekséget köszönti Urbi et Orbi áldásával, a tömegeket vonzó eseményt mintegy százötven ország televíziója közvetíti. Az Istengyermekhez intézett fohászt mindenkinek meg kell hallania: az egyszerű embereknek éppúgy, mint a nemzetek felelős vezetőinek.

Bóky László

SZENTFÖLDI FÉNYEK

„Gyere haza karácsonyra!” - így hangzik Betlehem városának jelmondata az idei ünnepre. A felhívás nem csupán a helyi lakosoknak, hanem a világon élő összes embernek szól, azért, hogy lélekben Betlehemben legyenek Urunk születésének ünnepén. Ausztrál, angol és kínai önkéntesek tizenöt méteres karácsonyfát állítottak a városban, mintegy négyezer dísz felhasználásával.

Eközben a betlehemi békeláng már december 15-én megérkezett hazánkba, a budapesti Belvárosi Nagyboldogasszony-templomban ünnepélyesen fogadták a cserkészek. A karácsonyig égő lángot ezúttal Buday Barnabás, a Magyar Cserkészszövetség elnöke hozta el Bécsből, ahová repülőgépen „érkezett” a Szentföldről. Az

ENSZ 1986-ot a béke évének nyilvánította, egy osztrák cserkészcsapat ötlete alapján a béke szimbóluma a Születés Templomában égő örökmécses lett. E láng ily módon szentestére már sok magyar templomot és otthon is összeköt Jézus születésének helyével. De miközben féltő gonddal visszük haza a lángot, vajon gondolunk-e arra, hogyan ünnepeltek és ünnepelnek keresztény testvéreink Betlehemben, ahol az Ige testté lett, hogy közöttünk lakjon?

A régi zarándokok leírták: a Születés Bazilika előtt, a Jászol téren várták a helybeli keresztények a jeruzsálemi pátriárkát és a zarándokok sokaságát, akik az éjféle misére érkeztek. Már pirkadt, amikor visszsaértek Jeruzsálembe, s mi sem volt természetesebb, mint a feltámadás órájában

a Feltámadás Templomában együtt ünnepelni Jézus születését a pásztorokkal. A nap folyamán a főtemplomban, a Szent Sír-bazilikában jöttek össze a nagymisére.

December 24-én délután a jeruzsálemi latin pátriárka, Fuad Twal ünnepélyesen lép be a Születés Bazilikába és a Szent Katalin-templomba, ahol a ferences testvérekkel közösen elénekli karácsony első esti dicséretét. Ezt követi a Születés Barlangjához tartó szokásos körmenet, majd az éjféle szentmisét szintén a pátriárka pontifikálja.

Igaz, karácsony ott nem olyan hangulatú, mint ahogy azt mi megszoktuk. De a világ bármely szegletéből Betlehembe zarándoklót biztosan megérinti a Születés helyének felirata: Jézus Krisztus Szűz Máriától itt született.

Tóth Vencel OFM

A KARÁCSONY ÖRÖME

Szent János evangéliumának előbeszéde, mely nyitányként foglalja össze Krisztus megváltói művének egész titkát, így kezdődik: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige”. A második isteni személy, aki öröktől születik az Atyától, a teremtő Szó, aki ott van a világ keletkezésének pillanatában, a valódi és teljes világosság a világba jött. Az Ige testté lett. Jézus áll középen, ő a Fiú, az Egyszülött és Egyetlen Fiú. Minden más lénytől különbözik, mert Isten saját, örök és egyetlen Fia. Létezett már a világ előtt, magasabb rendű minden angyalnál. Benne mondta ki magát az Isten az emberiség számára. A János evangélium megfogalmazásában: „Istent sohasem látta senki, az Egyszülött Fiú, aki az Atya keblén van, ő nyilatkoztatta ki.”

A Zsidókhoz írt levél szerint ő az Atya képmása, benne ragyog az istenség. Isten előtte is szólt az emberekhez, szeretetében megteremtette az értelmes és szabad emberiséget, azért, hogy önként viszonszeresse őt, azért, hogy így, ebben a kapcsolatban emelkedjen föl saját erejét is megfeszítve hozzá. És az emberiség története során - bűnök és katasztrófák ellenére - Isten újra meg újra segített, és szólt az emberhez. Szólt hozzá már a teremtett természet szavával is. Szólt az emberi gondolkodás és erőfeszítések útján. Ahogy az egyházatyák mondják: olykor az igazság magvai a görög bölcsesknél és a legkitűnőbb pogányoknál is megmutatkoztak. De még inkább szólt a kinyilatkoztató Isten Ábrahámmal, és kihívta az otthonából, hogy más földre vezesse, és új történet kezdődjön általa. És szólt Mózeshez, és szólt az egész néphez. Prófétákat is küldött, akik valamit meghallottak, valamit megéreztek az Isten üzenetéből. Egy-egy szóval, egy-egy tanúságtevő cselekedettel, egy-egy különleges írással valóban az Isten szavát közvetítették az emberiség felé.

De ezeknek a profétáknak és szenteknek minden tanúságtétele és minden üzenete elhalványodik amellet, ami Jézus személyében megjelent. Ő nemcsak egy-két igaz gondolatot, egy-két fénysugarat, egy-két reményt adó szót hozott, hanem vele maga az Isten jött el közénk. Ezért mondjuk, hogy a végső idő lett a

miénk, mert ennél többet nem lehet Istentől elmondani. Nekünk, embereknek semmiképpen. Ezért a jövőben sem múlhatja őt senki felül az Istentől való igaz, emberhez szóló beszédben és tanúságtételben.

Isten személyes megtestesülésével egyszer s mindenkorra beleszólt az emberiség történelmébe. Egyszerre létt az Isten kiszolgáltatott, hajléktalan csecsemővé, kétkezi munkából élő fiatalemberré, egy elnyomott, kis nép gyermekévé, és lett egy valódi ember egész természete az isteni személy sajátjává. „Krisztus, a gazdag, értünk szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjunk”. Isten lett valódi emberré, és emberi természetünk emelkedett fel a Szentháromság bensőséges közösségébe.

Isten világba jövő Szava meghívó szó. Lakomára hív, mert a közösségnek és a boldogságnak az ember számára talán ez a legotthonosabb kifejezése. De ezt a lakomát a Mennyei Atya házában készíti el számunkra. A Szó azonban az emberiség történelmében hangzik el. Emberek látták Krisztus életét, csodáit, halálát és megdicsőülését. Emberek hallották tanítását. Emberek tanúskodnak róla a föld végső határáig és az idők végéig.

Krisztus eljövetele ajándék. A szavát hünen hirdető és ajándékozó szeretetét továbbadó ember az igazi tanúja. Ezért továbbadja a pusztára fogyasztói tobzódás a karácsonyi ajándék és a családi ünnep. Igazi karácsonya annak van, aki tudja, mit és kit ünnepel. Mert az igazi ajándékozó az ajándékozó Istent utánozza, és aki örömmel fogadja el mástól az ajándékot, az egész emberiség háláját és örömét tudja átérzeni Isten iránt. Szimbolikus és fel-emelő dolog a karácsonyi ajándékozás. Hát még ahol a család együtt tud étkezni, együtt tud ünnepelni. A család közössége felvillant valamit a Szent Család szeretetének melegéből, és szeretetközössége, melynek Krisztus is részese, már kez-

dete az Isten életébe való bekapcsolódásunknak: legszebb pillanataiban az örök boldogság előíze. És az igazi karácsonyi ünneplésben mindig ott vannak a gyerekek: a gyermek Jézus a betlehem középpontjában, a saját gyermekkori éntünk, az emlékeink, a gyermeki örömeink, és főleg a mostani gyermekek, kicsik és nagyok, akiknek a jelenléte a családban jelzi a hitet és a reményt, tanúsítja, hordozza, viszonzza a szeretetet. Szenteste még a magányos emberek is szívesen ünnepelnek együtt gyermekes családokkal. És ez így van rendjén.

Az idén adventkor a Katolikus Karitás javára gyűjtünk. Ebben még a közmédia is segít. Nemcsak a pusztára anyagiakra gondolunk ilyenkor, hanem az emberre, akiért valamit tehetünk, akit befogadhatunk karácsonyi ünneplésünk közösségébe és szeretetébe. A szegények személyében Krisztus érkezik hozzánk. Az ő közelségében élhetjük át igazán - ahogy Ferenc pápa tanítja - az evangélium valódi örömét.

Kegyelmeinkben gazdag, boldog Karácsonyt kívánok az Esztergomi-Budapest minden olvasójának!

Erdő Péter

December 24-én éjféli szentmisét mutat be a budapesti Szent István-bazilikában Erdő Péter bíboros. Ugyanekkor az Esztergomi Bazilikában Székely János segédpüspök vezeti a liturgiát. December 25-én, Karácsony napján fél 11-kor ünnepi szentmisét celebrál főpásztorunk az Esztergomi Bazilikában. December 29-én, a Szent Család ünnepe alkalmából, este 18 órakor lesz szentmise a budapesti Szent István-bazilikában. December 31-én 17 órakor a bíboros atya szentmisében ad hálát az elmúlt év kegyelmeiért az Esztergomi Bazilikában.

SZÁLLÁSKERESÉS, SZENTCSALÁD-JÁRÁS

Alig évszázados hagyomány a szálláskeresés, szentcsalád-járás. Bálint Sándor szerint az elvilágiasodott betlehemezés helyett meghitt felnőtt lelki készülékként születik meg. Eredeti formájában kilenc család összeáll, és Karácsonyra készülő kilenced formájában fogadják december 15-től kilenc este a Szent Család képét. Az esti úrangyala harangszókor gyűlnek össze a fogadó családnál, ott közös imádsággal az előkészített házi oltárra helyezik a képet. Éjjel és a következő nap ott marad, a család a napi imáit mellette végzi, gyertyát vagy méceszt égetnek, majd következő este átkísérik a következő házhoz. A résztvevőket segíti abban, hogy átélhessék: náluk is kopogtat Mária és József, és ők is megnyithatják otthonukat.

Plébániánkon, a Szondi utcai Szent Család-templomban hagyománya van a szálláskeresésnek. Egy-egy családhoz sokszor nemcsak a képet hozó család megy, hanem meghívják a szomszédokat, a plébánia híveit. Többféle szálláskeresési rend is ismert: a szentírási rész felolvasása és énekek után mindig a képet hozó családfő kér szállást, és a házigazda ad helyet a Szent Családnak. A bensőséges közös imádság után - amely alatt egymás hegyén-hátán szoktunk ülni a nagyszobában - a házigazda teát, süteményt kínál, a felnőttek beszélgetni, a gyerekek pedig játszani kezdenek, örülve annak, van még barátságosság és befogadás ebben a nem csak kívül hideg világban.

Füzes Ádám

VIZITÁCIÓ – ADVENTI KÉSZÜLŐDÉSSEL

Buda katolikus életének egyik központjába, az 1940-ben alapított felső-krisztinavárosi Keresztelő Szent János-plébániára látogatott el advent második hetének végén Erdő Péter bíboros.

A Svábhegy lejtőjének alján lévő területen az alapítást követően jelentős építkezésekbe kezdtek, de a második világháború miatt ezeknek csupán egy részét fejezték be.

Az előnyös városi környezetben található plébánia ugyanakkor - mint Györgydeák Márton plébános elmond-

ta - ma is gyűjtőhelye a környék katolikus híveinek, akiknek számos jól működő csoport kínál programot. A plébános szolt arról is: a fópásztorral való találkozás ritka és fontos esemény egy plébániai közösség életében. Ilyenkor lehetőség nyílik a bemutatkozásra: hittanosok, ministránsok és cserkészek, valamint az énekkar és a baba-mama kör képviselői egyaránt beszélgethettek a bíborossal, majd a plébániai képviselőtestület is beszámolt a munkájáról.

Vasárnap, a hívekkel zsúfolásig megtelt templomban a bíboros tizennyolc fiatalnak szolgáltatva ki a bérmálás szentségét. Erdő Péter homíliájában arról beszélt: e szentségben a keresztény ember a Szentlélektől külön kegyelmi ajándékot kap. Arra nyerünk megerősítést, hogy hitünket bátran megvalljuk, és hitünk szerint éljünk. Ez a kegyelem a keresztény embernek megadja az életéhez szükséges isteni segítség teljességét.

Cser István

Hogyan készülnek az adventre a plébánián? - erről kérdezte Hernádyne Szemere Ritát, a felső-krisztinavárosi plébánia tagját Szerdahelyi Csongor.

- Régi hagyomány a „Szállást keres a Szent Család” programunk. Márton atya elviszi a képet az elsőként jelentkező családhoz, ahol közösen fohászkodnak, énekelnek, beszélgetnek, illetve ismerkednek egymással. Az alkotás egy napot tölt ott, majd a következő nap továbbviszik egy másik háztartásba. A „vándorlást” úgy koordináljuk, hogy minden jelentkezőnek megfeleljen a beosztás. Az emberek jórészt lelkesek, örömmel részának két délutánt vagy estét egymásra, illetve az adventi készülődésre.

- *Ha jól számolom, így közel harminc család kapcsolódik be a láncolatba.*

- Ez eleinte így volt, de a nagy érdeklődés miatt jó tíz éve már két kört indítunk.

- *Vagyis egymással párhuzamosan két Szent Család-ábrázolás is vándorol. Mit ad a híveknek ez a kezdeményezés?*

- Egyrészt ilyenkor lehetőségünk nyílik kicsit megállni, néhány órát Krisztus születésének várásával tölteni, együtt

imádkozni. Másrészt a családok jobban megismerhetik egymást, és mindig izgalmas, kihez kerül az ember. A legtöbben vállalják azt, hogy idegen családot keresnek fel.

- *Milyen más adventi kezdeményezések van?*

- A karitászcsoport adventi vásárt tart, amelyre a hívek beadhatják felesle-

ges könyveiket, dísz tárgyaikat, játékaikat. A befolyt összegből a plébánia szegényebb családjait támogatják. Advent első szombatján koszorúkotést szerveztünk a gyerekeknek és a felnőtteknek, ezeket a koszorúkat a másnapi mise után meg lehetett vásárolni - szintén a rászorulókat támogatva. Szombat esténként pedig, a szentmise után, közös zsolozsmát imádkozunk. Már zajlanak a próbák is, melyeken a ministránsok és a hittanosok készülnek a szenteste előtti délutánon tartandó betlehemes játéokra. Érdemes még megemlíteni, hogy a XII. kerületi önkormányzat minden évben betlehempítő versenyt hirdet, amelyen plébániánkról két csapat is szokott indulni. A közterületen kiállított alkotások valamelyikére a lakosok szavaznak. Bár elsőként még nem voltunk, így is nagy öröm a gyerekeknek és a szülőknek ez a barkácsolás, készülődés.

„KEREK ISTENFÁNAK SZÉP TIZENKÉT ÁGA...”

Különleges zenei műsort hallhattak az érdeklődők advent első vasárnapján az Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtárában. A program hagyományosnak mondható, hiszen mióta a könyvtár a Szent Adalbert Központ épületében megnyitotta kapuit, az egyházi év kiemelt időszakában, de a Szakrális Művészetek Hetén és a Magyar Katolikus Kultúra Napjai keretében is rendezvényekkel kapcsolódik az országos kezdeményezéshez, nyújt lehetőséget lelki feltöltődésre.

Idői adventi műsorunkban „Kerek Istenfának szép tizenkét ága...” címmel válogatás hangzott el moldvai, erdélyi legendák, imádságok, mesék köréből, melyeket Durzák Anna, a főiskola nyugalmazott beszédtechnika-tanára tolmá-

csolásában hallhattunk. A műsor főszereplője Farkas Borbála, az Árpád-házi Szent Erzsébet Középiskola, Óvoda és Általános Iskola 4. osztályos tanulója, a Zsolt Nándor Zeneiskola növendéke volt, aki az est zenei részének előadójaként életkorát meghaladó tehetséggel, érzéssel és hangtechnikával szólaltatta meg a népdalokat, köztük a Karácsonyt idéző dalcsozor-összeállítását.

A zsűfólásig megtelt teremben nemcsak magyarországi vendégek jelentek meg, hanem a szlovákiai magyarság köréből is nagy számban érkeztek érdeklődők. Így a könyvtár eredeti feladatát betöltve, a kutatás és a tanulás feltételeinek biztosítása mellett elindítója, inspirálója lehet az adventi, karácsonyi

készületnek, zenével-irodalommal hitben összekötve a térben és időben távol kerültek.

eb.

PUER NATUS EST NOBIS...

A különböző művészetek a maguk eszközeivel sokféleképpen fejezik ki gondolataikat Karácsony ünnepéről, most csak a szent zenét szeretném említeni. Azt hiszem, a keresztények sok karácsonyi éneket ismernek. Ezeknek az is érdekessége, hogy Urunk születésével kapcsolatban minden apró kis mozzanatot megénekelnek, amelyek a népek hagyományaihoz tartoznak.

In dulci jubilo - Az angyal énekel és a Dicsőség a magasságban Istennek -, hangzik az angyalok, a természetfeletti világ ujjongó istendicsérete. De nem

hallgat a jóakarató embereknek nyújtott ajándékról sem: a békességről. A Szűzanya altatóját, a pásztorok és a bölcsék látogatását is szívesen feldolgozzák a különböző korok zeneszerzői. Csak meg kell keresni az interneten, vagy elővenni karácsonyi felvételeinket.

Kétségtelen, a legünnepelesebb a mi közös énekünk, amely valamelyik karácsonyi misén ünneplő testvéreinkkel együtt felcsendül.

Rövid írásom címének nem véletlenül adtam a *Puer natus est nobis - Gyermek született nekünk* címet. A középkori gre-

gorián énekeskönyvek gyönyörű iniciálét alkottak Karácsony miséjénél. A nép kifejezi a maga jelenlétét és részvételét e köszöntésben. Az olaszországi Avellino bencés kolostorban összegyűjtötték a világ minden tájáról érkezett betlehemeket. A sokszínűség mindenki részvételét jelzi.

Amikor áldott, szent ünnepet kívánunk egymásnak, tegyük megtisztult lélekkel, mert az igazi örömmel ez az alapja! Így Urunk nem hiába kopogtat szívünk ajtaján a méltó ünneplésre.

Verbényi István

PÁLOS EREDETŰ KÓDEXEK ESZTERGOMBAN

Liturgy and Music in the History of the Pauline Order címmel tartottak nemzetközi zenetudományi konferenciát a Magyar Tudományos Akadémia zenetudományi intézetének szervezésében 2013. november 25-27. között Budapesten, illetve Esztergomban. A Hittudományi Főiskola Könyvtára több éve tart szoros kapcsolatot az intézet munkatársaival, az értékes publikációkkal záruló kutatások mellett immár a pálos eredetű, 18. századi - mégis kéziratos - zenei kódexek egy részének digitalizálása is megtörténhetett. A kutatás számára alapvető szükséglet, vagyis a mindenkor hozzáférés valósult meg ezzel, a dokumentumokat pedig így már a koruk és állaguk miatti esetleges sérülés veszélye sem fenyegeti.

Előadásaikban Kiss Gábor tudományos és Gilányi Gabriella akadémiai munkatársak tarták fel ezeket az egyedi, felbecsülhetetlen értékű forrásokat, melyek keletkezési éveiknél mind tartalmukban, mind külsejükben régebbi

évszázadokat őriztek meg: megjelenik bennük a középkori dallamkincs, kéziratosak, kézzel festettek, csatos-veretes, fehér cserzésű disznóbőr kötésük archaikus állapotokat rögzít.

A nemzetközi konferencián lengyel és magyar pálos szerzetesek is nagy számban megjelentek, Bátor Botond tartományfőnök atya vezetésével. A Hittudományi Főiskola nevében Török Csaba angol nyelven köszöntötte a konferenciát. Zenei gyűjteményünk egyik legbecesebb darabját, pálos graduálénkat Fehrentheil Henriette kiváló restaurátori munkája tette alkalmassá a konferenciához kötődő kiállításra. A bemutatott dokumentumok legősibb dallama advent első vasárnapjának introitusa, melynek bemutatása és megszólaltatása párhuzammal szolgált az egyházi év éppen aktuális időszakára, a karácsonyi készültre is. A konferencia további lendületet adhat a könyvtörténeti kutatások számára, és jótékony hatással lehet a folytatódó digitalizálási projekt menetére is.

K.D

DRÁMAI MÉRTÉKŰ A SZEGÉNYEK ARÁNYA

A blog a KSH méréseit citálja. „2011-ben a súlyos anyagi nélkülözés a lakosság több mint egynegyedét érintette. A lakosság 4,9 százaléka, azaz 481 ezer ember élt olyan háztartásban, amelyet egyszerre érintett a jövedelmi szegénység, az alacsony munkaintenzitás és a súlyos anyagi nélkülözés. E három szegénységi elem együttes jelenléte mélyszegénységet jelent.”

Szörnyű abba belegondolni, mennyi olyan család van, amely nemhogy ajándékot, de jóformán ételt sem nagyon tud adni a gyerekeknek. És sajnos ez nem csak az ünnepekre vonatkozik. Mennyi olyan gyermekét egyedül nevelő szülő harcol a mindennapi megélhetésért - és ezt szó szerint kell érteni -, hogy éppen csak vegetáljanak. Vagy még azt sem. A rezsiköltségek néha olyan magasak, hogy nem tudják mindegyik számlát befizetni, jobb esetben egy-egy mindig hátralékban marad, közben élelmiszerre sem jut, és aztán eljön a vég: amikor az áramot vagy a gázt kikapcsolják. Elég csak egy kicsit körbenézni az ismerőseink között, és egyáltalán nem nehéz ilyen embereket, élethelyzeteket találni.

Nemcsak az egy- vagy többgyermekes családok vannak kitéve ezeknek a szörnyűségeknek, a kisnyugdíjasok is beletartoznak abba a körbe, amely a legszegényebbek közé tartozik. Az alig harmincezer forintból szűkölködő idős, beteg emberek, akiknek nincsen családjuk, csak egy örökölt házuk, amelynek a fenntartási költségeit nem tudják fizetni ebből az összegből, egyedül éheznek és fáznak. Vagy azok az emberek, akik önhibájukból elvesztették a lakásukat, házukat, betegség miatt nem tudtak munkát találni, és az utcára kerültek.

„A szegények kiáltása soha ne hagyjon közömbösen, a betegek és a segítségre szorulóknak szenvedésével szemben ne legyünk figyelmetlenek, minden emberi életet szeressünk és tiszteljünk!” - Ferenc pápa eme buzdítása különösen érvényes Karácsony közeledtével. S amint a fentebb idézett, valóban drámai adatok is mutatják: a keresztény embernek bőven van lehetősége eleget tenni a krisztusi szeretetparancsnak.

Kacsóh Dániel

A Karácsony a szegényeknek sok szempontból az év egyik leggyötrelmebb idősza. Nemcsak azért, mert a nyomor és az állandó kínlódás az éhezéssel, a hideggel és a reménytelenséggel már cseppnyi lelkiezőt sem ad nekik, hogy valaha lehet jobb, hanem mert a Karácsony ünnepeinek meghittségét néhol csak egy fűtött ház vagy egyetlen teli hassal telt karácsonyi este nyújthatná. A karácsonyfa vagy a szaloncukor sok helyen csak álom.

A Napi Gazdaság a minap foglalkozott a hazai szegénység témájával, s arra az elkészítő következtetésre jutott, hogy a magyarok negyede nélkülöz. Mint az Eurostart adataira hivatkozva írták, az Európai Unióban mintegy 124 és fél millióan voltak kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának - közülük 3,2 millióan Magyarországon élnek. Ez a szám érzékelhetően megnőtt a válság kitörése óta. Míg 2008-ban a ráta 28,2 százalék volt, addig ez az arány 2011-ben 31 százalékra emelkedett, tavaly pedig tovább nőtt 32,4 százalékra.

Sovány vigasz, de nem mi vagyunk a legrosszabb helyzetben: Bulgáriában ugyanez az arány 49, Romániában 42 százalék, Lettorszában 37 és Görögországban 35 százalék. Magyarország közvetlenül Litvánia után áll, a hatodik legrosszabb helyen.

Az uniós adatok alapján a magyarok 26 százaléka anyagilag nélkülöz, vagyis súlyosan deprivált. Hiteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátraléka van, anyagi okból nincs telefonja, színes tévéje, mosógépe, autója, nem megy nyaralni, nem eszik elég húst, nincs pénze arra, hogy rendszeren fűtsön. Ha ezek közül négy igaz valakire, azt mondjuk róla: súlyosan deprivált - az EU 28 tagállamában mindössze tíz százalék tartozik ebbe a csoportba.

Míg Svédországban és Luxemburgban ez az arány egy százalék, Hollandiában kettő, Dániában és Finnországban három, Ausztriában négy százalék, addig Bulgáriában 44, Romániában 30, valamint Lettorszában - hazánkhoz hasonlóan - 26 százalék él ilyen körülmények között.

A ye-smile-love.blog.hu elnevezésű, a családiháló internetes portál által is idézett blog arra buzdít: „Tedd szebbé mások karácsonyát! Segíts vagy adományozz!” Rámutatnak: vannak olyanok, akiknek a Karácsony nem azt a dilemmát jelenti, hogy töltött pulyka vagy rántott hal legyen az asztalon szenteste. Akadnak, akiknek az ünnep arról szól: a család melyik tagja egyen kevesebbet, hogy mindenkinek jusson, még talán másnapra is. Vagy arról: melyik bűtört darabolják fel a lakásból, mert már nincsen fűtésre való tüzelőanyag.

A rettenethez szokott emberi szem már észre sem veszi azokat, akik valamiért a társadalom legszélére szorultak, mocsokban élnek, éheznek, fáznak, nélkülöznek. A református szerszolgálat adventben záruló *Nincsen számukra hely* című fotópályázatának néhány felvétele, amely cikkünk illusztrálására szolgált, róluk és értük szól.

Kétszáznegyven nagy doboz élelmet gyűjtöttek november utolsó két napján a vatikáni élelmiszerüzletben, a Szent Péter Kör szervezésében. A Vatikáni Rádió közlése szerint százhusz liter olívaolajat, tartós tejet, cukrot, paradicsomkonzervet és tészta tettek félre a rászorulóknak, akikről már évek óta gondoskodnak. A szervezet családi befogadó otthonokat és éjszakai menhelyeket tart fenn, Róma szegényeinek minden évben kétezer csomagot és negyvenötezer adag meleg ételt oszt ki a közkonyháján keresztül.

A Szent Péter Kör tagjai és önkéntesei által összegyűjtött élelmiszerdobozok egy részét a vatikáni Szent Anna-plébánián működő Karitásznak és a Casa Dono di Maria misszionáriusainak szánják. A szervezet állandó tevékenységei között szerepel egyébként a mindennapos ima a Szentatyáért, a Szent Kallixtusz-palotában található székelyhelyükön.

Somogyi Viktória

HÍVJ MEG EGY NÉLKÜLÖZŐT AZ ÜNNEPI EBÉDRE!

„Sokaknak van szükségük segítség-
re - mindenkinek szüksége van rá, hogy
segítsen” - ezzel a mottóval fordult a
Sant'Egidio (Szent Egyed) közösség hon-
lapján minden jóakarátú emberhez advent
elején. Ahogy minden évben, úgy idén
december 25-én is ünnepi ebéden látja
vendégül a közösség szegény barátait:
magányos időseket, hajléktalanokat, nél-
külöző családokat és gyerekeket a világ
sok száz városában, négy földrészen.

Budapesten a jezsuita rend jóvoltá-
ból ismét a Párbeszéd Házának díszter-
me várja fehér abrosszal a vendégeket.
A szép környezet és a finom étel nagyon
fontos, hiszen nem a szegényeknek,
hanem velük együtt rendeznek lakomát.
Az ünneplés az Úr asztalánál veszi kez-
detét: Székely János esztergom-budapes-
ti segédpüspök délben szentmisét mutat
be a Pesti Jézus Szíve-templomban. Ezt
követi az agapé, a szeretetlakoma, amely
így - a jeles egyházi író nyomán - az oltár
meghosszabbítja.

Ez az első Karácsonyunk Ferenc pápa
megválasztása óta, aki Buenos Aires-i
érsekként néhány alkalommal maga is
részt vett az ottani Szent Egyed közös-
ség karácsonyi ebédjein. A Szentatya új,
Evangélii gaudium kezdetű apostoli buz-
dítása szerint nekünk is ki kell lépünk
megszokásainkból, kényelmünkéből, saját
világunkból, hogy elvigyük Jézust, az
evangélium örömét azoknak, akik nélkü-
lözik azt.

Az Úr nem vár olyat, amit maga is
tettekre ne váltott volna. Az „Ige test-
té lett és közöttünk lakott”: ám Isten
Fiának nem jutott hely az emberek szál-
láshelyén. A Karácsony öröm és dráma
egyszerre. Ma is vannak, akiket nem vár
terített asztal az ünnepen. Aki észreveszi
ezt a drámát, válaszolhat rá, és befogad-
va egyet a legkisebbek közül, az Úr Jézust
fogadja be.

A Szent Egyed közösség tavaly világ-
szerte 150 ezer, hazánkban 250 szegény-
nyel ült asztalhoz. Ez csak nagyon sok
jóakarátú ember nagylelkű segítségével
lehetséges. A tapasztaltak alapján minden
vendégre majd ugyanannyi önkén-
tes jut, aki süteményt süt, segít főzni,
teríteni, felszolgálni, ajándékokat csoma-
golni. A karácsonyi ebéd misszió.

Az azóta elhunyt Csorba Csaba, a
2008 februárjában Tatárszentgyörgyön

meggyilkolt Csorba Róbert és kislánya,
Robika, a cigánygyilkosság-sorozat leg-
fiatalabb áldozatának édesapja, illetve
nagyapja a közösség tavalyi karácsonyi
ebédjén azt mondta: az együttlét segít
neki felejtetni azt, ami azon az éjszakán
történt. Világunkban túl sok az éjszaka.
A betlehemi éjszaka azonban minden
sötétséget képes eloszlatni.

Szöke Péter

„A GAZDAGOK FELESLEGE A SZEGÉNYEK TULAJDONA”

Szent Ágoston fent idézett szavai egyre
időszerűbbé válnak. A globalizálódó kapi-
talizmus következtében egy vékonyodó tár-
sadműködő réteg gazdagabbá válik, a többség
pedig elszegényedik. A gazdagodók, mivel
vannak tartalékaik, merészebben vásárolnak
ruhát, tartós fogyasztási cikket vagy élel-
miszert. Így aztán felesleg is képződik. Az
Egyház kezdetektől Isten ajándékának tart-
ja a becsületes módon megszerzett gazdasá-
got, de felhívja a figyelmet: mindennek végső
tulajdonosa Isten, aki azt kívánja: a kapott
ajándékot osszuk meg a rászorulókkal.

Az elmúlt években nyilvánvalóvá vált,
nemcsak a gazdagok tudnak adni a szűköl-
ködőknek, hanem a kevésbé jómódúak, sőt a
szegények is. Felesleg ugyanis náluk is kép-
ződhet, leginkább ruhában és élelemben. Ezek

továbbadása helyet teremt a szekrényben és
békét a lelkiismeretben. Hasonló a helyzet az
élelemmel is, egy nagy családi vagy munkahe-
lyi összefogás után mindig marad valami az
asztalon, amit tovább lehet adni.

Egy példa. A plébániákat sok helyen
pékek, vendéglők és boltok veszik körül.
Ezekben mindig képződik felesleg, leginkább
kenyér, pogácsa. Az üzletek tulajdonosai szí-
vesen adnak a feleslegükből, hisz tudják, a
Karitászcsoport tagjai továbbítják a rászor-
ulóknak. Ez történt tavaly szenteste is az
egyik plébánián. Az ünnepre bezáró üzletek
különböző finomságokat adtak, amik bensősé-
gessé tették néhány hajléktalan vagy szegény
ember szomorúnak ígérkező Karácsonyát.
Reméljük, mások is követik ezt a példát!

B.F.

MILLIÓK RÁSZORULÓKNAK

December 15-e, vasárnap estig több
mint 100 millió forint jött össze a Katolikus
Karitászcsoport javára, a Médiaszolgáltató-
támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA)
Jónak lenni jól jótékonysági kampánya
támogatásával. Az adományban a telefonos
és a bankszámlára utalt összegeken túl a
felajánlott tárgyak eladásából származó
bevétel is szerepel, így a Hölvényi György
államtitkár által felajánlott, Vatikánból
származó emlékérem, Erdei Zsolt boxesz-
tyűje, valamint Ocskay Gábor jégkorongo-
zó meze és lábszárvédője is. Az MTVA által
még novemberben indított kezdeményezés
keretében vasárnap egész napos műsorfo-
lyamban mutatta be a közmédia a Karitászcso-
port működését, illetve szervezetét.

Török Viktória

A BOLDOG ÚJÉV RAJTUNK IS MŰLIK

Újév napjának első olvasmánya az ároni áldás (Szám 6,22-27). Ez az a bibliai szöveg, amely a legősibb, épen maradt kéziratokon szerepel. A Krisztus előtti VII. századból két kis ezüsttekerccsen maradt fenn legrégebbi másolata. Az áldás Isten nevét, jelenlétét hívja le háromszor is. Ezt az áldást kérjük az újesztendőre.

Gyakran mondjuk ezekben a hetekben: „Boldog újévet kívánok!”. Mintha az újesztendőnek valamilyen titokzatos hatalma lenne, amely jót vagy rosszat tartogat számunkra. Így gondolták ezt a régi görögök is, akik az időt istenségnek tartották (Kronosz), mégpedig gonosz istenségnek, amely felfalja a fiait. Amit az idő létrehoz, el is pusztítja. Aki fiatal volt, meg is öregszik. Ami valaha virágzott, el is hervad.

A Biblia azonban valami egészen másra tanít minket az idővel kapcsolatban. Sirák fia könyvében ezt olvassuk: „Isten teremtette kezdetben az embert, és kiszolgáltatta őt saját döntése hatalmának. Móddobban áll, hogy megtartsd a parancsokat, hogy hűséges légy, megvan a hatalmad. Eléd öntötte a tüzet és a vizet, amire vágyol, az után nyújtsd a kezéd. Az ember előtt ott az élet és a halál, megadatik neki, amit választ magának.” Tehát a Szentírás szerint az idő nem valamifajta istenség, amely kezében tartja sorsunkat. Hogy ilyen lesz ez a következő esztendő egy-egy ember vagy család életében, az elsősorban rajtuk múlik. Nemcsak kívánnunk kellene egymásnak boldog újévet, hanem mindenekelőtt boldog újévet kellene csinálnunk egymás számára.

Újév napja a Krisztus születése utáni nyolcadik nap. Ilyenkor volt szokás a zsidó családokban körülmetélni a fiúgyermeket, amikor aztán jelen volt az egész rokonság, és köszöntötte az édesanyját is. Ezt tesszük mi is újév napján: a Szűzanyát, Krisztus édesanyját, Isten anyját köszöntjük, ünnepeljük.

Ilyenkor az egész keresztény nép felsorakozhat Isten és a Szűzanya elé, hogy hozzájuk forduljon. Szép volna, ha mi is tudnánk Istenhez kiáltani abból a mélységből, ahol vagyunk. A gyermektelenség, a reménytelenség, az elkéseredés, a különböző szenvedélyek rabságának mélységéből. Ez az újév lehetne közös Istenhez kiáltásunk esztendeje is. Ezáltal is tehetnénk azért, hogy boldogabb esztendőt adhasson nekünk az Isten.

Székely János

ÜNNEP UTÁN

A teremtett környezet iránti felelősség a keresztény ember számára különösen fontos tulajdonság, amely a fogyasztásra épülő világunkban egyre inkább szerepet kap. A Fővárosi Közterület-Fenntartó Zrt. ezúttal is szervesen szállítja el a kidobott fenyőfákat a karácsonyi ünnepek követően. A társaság honlapján olvasható tájékoztatás szerint minden esztendőben mintegy félmillió fát gyűjtenek össze. Kérjük, a közterület tisztaságának megóvása, illetve a balesetek elkerülése érdekében a karácsonyfákat ne dobják az úttestre, a parkokba, zöldterületekre, hanem helyezik azokat a hulladékgyűjtő tartályok mellé, vagy tegyék a főváros valamennyi kerületében a lakótelepeken kijelölt közös gyűjtőhelyekre, ahonnan folyamatosan elszállítják. Ez utóbbi helyek listája a cég internetes oldalán elérhető.

VÍZKERESZT, JÉZUS MEGKERESZTELKEDÉSÉNEK ÜNNEPE

A Világegyház egyik legősibb ünnepe a vízkereszt, amit ma január hatodikán tartanak a római katolikusok. Hivatalosan *Epifániának*, magyarul úrjelenésnek vagy *Teofániának*, istenjelesnek hívják, Nyugaton pedig a háromkirályok ünnepének is nevezik. A bizánci egyházban ugyanaz maradt a tartalma, mint ami a kezdetben, a niceai, 325-ben tartott, első egyetemes zsinat környékén volt. Ez a tartalom pedig az Úr Jézusnak a Jordánban való megkeresztelkedése. Ez az úrjelenés: Jézus a názáreti zsinagógában való fellépése előtt a Jordán partján mutatkozott be a világnak, addig „rejtett gyermekkorban” élt. Ugyanakkor istenjeles is, mert a Szentháromság ekkor mutatkozott meg először a törté-

nelemben: Jézus megkeresztelkedésekor az Atya szózatával tanúskodott arról, ő a „szeretett Fia”, a Szentlélek pedig látható formában, galamb képében jelent meg.

De ez a nap vízkereszt is, mivel Krisztus, amikor megkeresztelkedett, megszentelte a vizet.

Az ünnep ősiségét igazolja, hogy a húsvét után ez lett a második ünnepünk. Az első keresztények ugyanis az első három században nem ünnepeltek mást, csak a feltámadást, amelyben benne volt és van egész üdvtörténetünk.

Csak később, a IV. század elején kezdett kialakulni a további ünneplés igénye: ha Jézus élt és meghalt, akkor meg is született. És még csak nem is ez volt az elsődlegesen fontos, hanem az, hogy

aki megszületett, az a Megváltó: tehát a felnőtt, teljes joggal fellépő és tanító Jézus. S jól tudjuk: ő a húsvéti misztérium beteljesítője. A megtestesülés misztériumának megünneplése után, amely vallásos gyakorlatunkban a Karácsony ünnepe, vízkeresztkor fogadjuk a felnőtt Jézust, aki a mi személyes megváltásunkat is akarja.

E nap ugyanakkor ma a karácsonyi ünnepkör zárása, a farsang kezdete is. Ilyenkor szokás még egyszer meggyújtani a karácsonyfán a gyertyákat, majd megfosztani azt díszeitől. Sok helyütt a vízkereszthez kapcsolódik a házszentelés liturgiája is.

Szilvay Gergely

SZENT MARGIT ÜZENETE A MÁNAK

Január 18-án ünnepeljük Árpád-házi Szent Margit égi születésnapját. Az elmúlt évtizedekben hagyománnyá vált, hogy a Margit-szigeten, ahol a szent sírja ma is látható, az esztergomi érsekek szentmise-áldozatot mutatnak be hazánkért. Jövőre az ünnepélyes szentmisét Erdő Péter bíboros január 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor celebrálja.

Az ünnep időszerűségét jelzi, hogy IV. Béla király lányát hetven évvel ezelőtt, háborús körülmények között avatta szentté XII. Pius pápa. A szentté avatási dokumentumban kiemelte: „Bízunk abban, hogy kiengesztelő áldozati hivatását ő, az első apostoli király sarja, tovább folytatja, nemcsak szeretett hazájáért, hanem minden nemzetért, akik oly hevesen küzdenek egymással.”

A történelemnek vannak olyan időszakai, amikor az egyes emberi bűnökben és azok közös eredőjében különös módon megtapasztalhatjuk a Gonosz működését. Ilyen nehéz időszak volt a XIII. század, amikor a tatárok megtámadták hazánkat. S bár kivonultak, belső ellenségeskedést hagytak maguk után. Ezt a feszültséget mutatta, hogy IV. Béla király és fia, István között háború tört ki. Szent Margit egyik célja éppen az apja és a testvére közötti kiengesztelődés volt,

ami 1266. március 23-án, a Nyulak szigetén meg is történt. A békeokmányt IV. Kelemen pápa is megerősítette.

Népünk akkor is nehéz helyzetben volt, amikor 1944-ben Mindszenty Józsefet veszprémi püspöknek, majd egy évvel később esztergomi érseknek nevezték ki. Az ország háborúba kényszerült, amely a legnagyobb pusztítást a lelkekben vitte végbe. Mindszenty életével példát mutató hívei számára, engesztelése elsősorban az igazság következetes képviselőjében, az élet keresztjeinek viselésében valósult meg. Jézus Krisztus engesztelő áldozatára tekintett, példaképének pedig Szent Margitot tarthatta, hiszen őt tette címerébe, továbbá jelmondata, a „Pannonia Sacra” is törekvéseinek irányába mutat. Történelmi távlatból mondhatjuk: személye a békét is segítette, hiszen annak feltétele az igazság képviselése.

De mi Szent Margit üzenete számunkra? Némi párhuzamot vonhatunk Szent Margit élethelyzete, Mindszenty kora és válsággal küszködő napjaink között. Fegyveres háborúk ugyan nincsenek, de a világ nagyon megosztott, amit a válság még inkább láthatóvá tett. Az önzés, a haszon, az érvényesülési vágy ma is szembeállítja az embereket és a

népeket egymással. Az Egyház a bűnökkel szemben az igazságot és a szeretetet hirdeti. A szeretet magában foglalja a kiengesztelődésre való törekvést. Ez fejeződik ki az imádságban, a böjttben, a kereszt vállalásában.

Árpád-házi Szent Margit a megosztottságot megszüntető kiengesztelődés, az egyéni sebek lelki gyógyulását segítő engesztelés örök példaképe. Őt követve válhatunk képessé arra, hogy Jézus engesztelő áldozatához kapcsolódva a világ sebeit is gyógyítsuk.

Beran Ferenc

A KERESZTÉNY EGYSÉG NAPJAI

Idén 2014. január 19-26. között tartják világszerte a keresztények az egység hetét, melynek során nyolc napon át imádkoznak a Krisztus által kívánt magatartásért: „Legyenek mindnyájan egy!” (Jn 17,21). Az 1908-ban imaoktávként indult mozgalom immár több mint száz évre tekint vissza, és a protestáns kezdeményezéshez a katolikusok is felzárkóztak.

Az idei imahét mottója az első Korinthusi levélből vett idézet: „Talán megosztott Krisztus?, Vajon részekre szakítható-e Krisztus?” (1 Kor 1,13) jól kifejezi, amit a II. Vatikáni Zsinat is megfogalmazott, hogy bár sokan vallják magukat Krisztus tanítványainak, de különböző utakon járnak, mintha maga Krisztus lenne megosztva. A megosztottság valójában ellentmond Krisztus akarátának, megbotránkoztatja a világot és gyengíti az evangélium hirdetését.

Ferenc pápa kiemelten fontosnak tartja az ökumenikus párbeszédet. Amikor 2013 októberében a Vatikánban fogadta a Lutheránus Világszövetség kül-

döttségét, hangsúlyozta: a különbözőségek ellenére együtt kell munkálkodnunk, és kérünk az Úrtól az egység kegyelmét. Ehhez szükséges a teológiai párbeszéd, a testvéri együttműködés és a hűséges imádság, mert „amennyire fohászunk az Úrhoz az egység ajándékáért, úgy biztosak lehetünk benne, hogy ő kézen fog bennünket és vezetőnk lesz” - fogalmazott a szentatyja.

Szükséges, hogy alapvető kérdéseket tisztázzunk antropológiai és etikai téren. A latin kifejezés, „*Ecclesia semper reformanda est*” - vagyis az Egyháznak újra és újra meg kell újulnia, azt jelenti, hogy az Egyház tagjai bűnös emberek, akiknek állandó megterésre van szükségük.

Ferenc pápa szerint az egység nem elsősorban erőfeszítéseink gyümölcse, hanem a Szentlélek működéséé. Ezért bizalommal meg kell nyitnunk a szívünket, hogy vezessen minket a kiengesztelődés és a szeretetközösség útján. Ez azért is fontos, mert közeledik egy jelentős dátum: 2017-ben a reformáció évfordulója lesz. Ez újabb lehetőségeket nyújt

arra, hogy a párbeszéd útján tekintsünk az egyházak történelmi valóságára, s igyekezzünk, hogy a szembenállástól eljussunk a közösségig.

Az egységért végzett imahét utolsó napján immár hagyományosan a terézvárosi plébánián imádkoznak keresztények és zsidók a vallások békéjéért és az emberiség egységéért. A keresztények egységtörekvése mellett nem feledkezhetünk el a zsidó-keresztény kinyilatkoztatást képviselő vallások természetes összetartozásáról és arról a felelősségről, amit éppen a Teremtő és Kinyilatkoztató Isten adott gyermekeinek. A hit, a szeretet, a meggyőződéses jócselekedet jobbá teszi az emberi közösséget, jobbá teszi a világot.

Kránitz Mihály

ÖRÖMHÍR MINDENKINEK!

www.katolikusradio.hu

Budapest: 102,1 MHz

Székesfehérvár: 96,1 MHz

Szombathely: 107,4 MHz

Zalaegerszeg: 92,9 MHz

Esztergom: 92,5 MHz

Debrecen: 92,3 MHz

Kiskőrös: 91,7 MHz

Mór: 89,0 MHz

Kaposvár: 102,6 MHz

Veszprém: 94,6 MHz

Sopron: 104,6 MHz

Vác: 87,9 MHz

